

[Statsministeren.]

slægtens Interesse og naturligvis i Almindelighed i Samfundets Interesse. Jeg tror derfor, at Tanken om en samlende Drøftelse med Forsøg paa at vise rigtige Veje paa dette Omraade til forøget Uddannelse i husligt Arbejde og forhaabentlig ogsaa til forøget Interesse for dette Fag vilde være formaalstjenlig. Jeg skal derfor paa den Foranledning, som det ærede Medlem har givet, gerne tage Sagen op til Drøftelse i Ministeriet og tænker ikke, at man der vil have noget imod, at en Undersøgelse af Sagen bliver foretaget, baade for at man kan samle de spredte Foranstaltninger og eventuelt faa anvist Midler, Veje til de Fremskridt, der unægtelig tiltrænges paa dette Omraade.

Forskellige ærede Medlemmer har fremsat Bemærkninger af polemisk og politisk Natur, særlig som en Art Tilføjelser til Ordførernes Bemærkninger. Iblandt disse nævner jeg, at det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen optog Spørgsmaalet om Samarbejde mellem Bønder og Arbejdere, ligesom senere de ærede Medlemmer Hr. Elbæk-Jessen og Hr. J. S. Foget og flere, vistnok, har beskæftiget sig med dette Problem. Det viser i alt Fald nogen Interesse for Emnet, hvilket kun kan være glædeligt. Imidlertid maa jeg sige, naar jeg tænker paa, hvad det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen sagde, at det var en noget ejendommelig Form for Samarbejde, som dette ærede Medlem tænkte sig. Først siger det ærede Medlem, at han gaar ud fra, at Socialdemokratiet vil forandre sit Liv, naar de skal ind i dette Samarbejde. Mon det ikke her forholder sig saaledes, at det ærede Medlem ser Skæven i sin Broders Øje, men glemmer Bjælken i sit eget? Det kan jo næppe være Socialdemokratiet alene, der skal forandre sit Liv; hvis Forandring er nødvendig, maa den anden Part vel ogsaa tænke paa, hvordan denne anden Parts Liv har været. Det ærede Medlem siger, at han indser vel, at det er Bønder og Arbejdere, der i Hovedsagen fremstiller Værdier, og derfor erkender han, at det vilde være rimeligt, om de to Parter enedes om at fordele Værdierne paa en retfærdig Maade, men efter at have sagt disse rigtige og pæne Ord møder det ærede Medlem frem med en Række Fordringer uden Antydning af nogen Ret for den anden Part. Det ærede Medlem vil forud vide, hvad der kan sikres med Hensyn til Produktion, Afsætning og Beskatning for Landmændene. Og dernæst krævede han fuld Frihed for Produktion af Landbrugsvarer, fuld Udnyttelse af Eksportmuligheder, Ret til at raade over Eksport-

valutaen og ændrede Skatteforhold. Hvad der efter dette bliver tilbage til Arbejderne, maa der formentlig være Grund til at spørge om. Der kan næppe være meget at vente paa det Grundlag, som det ærede Medlem angiver med Hensyn til Fordringer for den Del af Befolkningen, som han i særlig Grad interesserer sig for. Jeg tror derfor, at man maa sige, at paa den Maade, som det ærede Medlem griber Sagen an paa, er der vist næppe stor Mulighed for Samarbejde. Jeg tænker, at det ærede Medlem vil kunne forstaa, at hvis der overhovedet var Interesse for dette, maatte Parterne vel tale om Tingene, som man plejer at tale om Tingene. Da de nuværende to Regeringspartier indgik Samarbejde, skete det ikke, ved at man stod i hver sit Hjørne og stillede Fordringer til hinanden. Man gik sammen og talte om Tingene og enedes om dem, og derfor er det gaaet saa godt, som det er gaaet. Det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen var selv paa det rene med, at det, der her er Tale om, ikke skulde være følelsesbetonet, det skulde være et Fornuftparti. Men naturligvis, Fornuften kan ikke alene blive varetaget fra den ene Side, den maa ogsaa varetages fra den anden, og følgelig maa man søge at tale sig til Rette om den retfærdige Fordeling af Goderne, for ellers kan det hele kun betragtes som Talemaader. Der er jo imidlertid mange danske Landmænd, som forstaa Talen om Samarbejde, og der er virkelig Forhandlinger derom i Øjeblikket i snævrere Kredse; om der bliver sendt Bud efter det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen efter den Tale, han nu har holdt, vil Tiden vise; jeg vil dog ikke antage det.

Andre ærede Medlemmer, det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen, det ærede Medlem Hr. Erik Eriksen og flere, har særlig interesseret sig for Arbejdsløshedens Stigning og for Udtalelser, der er fremsat engang i svundne Tider, da der var Mulighed just for den Udvikling af Industrien, som nu under denne Landbrugskrise er foregaaet. Det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen gik tilbage til Taler og Valgopraab, som var baade rigtige og rammende, men som ganske vist var møntet paa en Krise, under hvilken der var visse industrielle Erhverv og mange Tusinde Arbejdere i disse industrielle Erhverv, som var i Vanskeligheder. Siden er der jo ved Hjælp af den økonomiske Politik, der er ført, i nogen Grad raadet Bod paa disse Forhold, medens samtidig en Verdenskrise har ramt Landbruget, saa at dette efter Sigende har maattet skille sig af med mellem 25 000 og 50 000 Arbejdere. Hvad andet er der at